

Asia: VN/6164/2023

Arviomuistio sähköpotkulautailun ja mikroliikkumisen ratkaisu- ja sääntelyvaihtoehdoista

Lausunnoissa pyydetään ottamaan kantaa seuraaviin kysymyksiin:

1. Pidättekö arviomuistiossa esitettyä kuvausta mikroliikkumisen nykytilasta oikeasuuntaisena ja riittävän kattavana? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää jollain tavalla?

Uudenlaiset liikkumispalvelut, kuten yhteiskäyttöiset polkupyörät ja sähköpotkulaudat, ovat muuttaneet päivittäisen liikkumisen tapoja. Sähköpotkulautoihin ja mikroliikkumiseen liittyvä nykytila sekä niihin liittyviä haasteita ja ongelmia on kuvattu kattavasti arviomuistiossa. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (Kaupunkiliikenneyhtiö) huomauttaa, että arviomuistiossa on kuitenkin pääasiassa arvioitu sähköpotkulautoja eikä juurikaan muita mikroliikkumisvälineitä, kuten esimerkiksi yhteiskäyttöisiä polkupyöriä.

Ratkaisuvaihtoehtojen osalta tulisi täsmentää mitä liikkumisvälineitä sääntömuutosehdotukset koskevat ja ottaa huomioon kulkuneuvojen sekä alan nopea kehittyminen.

Kaupunkiliikenneyhtiö pitää tärkeänä, että on tunnistettu, että etenkin sähköpotkulaudat ovat osaltaan lisänneet liikenneturvallisuuden haasteita, ja että haasteisiin on lähdetty esittämään ratkaisuja ja sääntelyä. Jotta kaikkien tienkäyttäjien turvallinen ja sujuva liikkuminen voidaan varmistaa, tarvitaan uusia ratkaisuja. Kestävien kulkumuotojen kulkutapaosuuden kasvattaminen sekä uusien liikkumispalveluiden ja matkaketjujen edistäminen voimakkaasti kasvavilla kaupunkiseuduilla on erittäin tärkeää.

2. Mitä arviomuistiossa käsitellyistä ratkaisuvaihtoehdoista pidätte kannatettavimpana ja toteuttamiskelpoisimpana? Minkä vuoksi?

Kaupunkiliikenneyhtiö korostaa, että toimivan ja turvallisen kokonaistilanteen saavuttaminen vaatii monipuolista keinovalikoimaa. Toimenpiteistä tärkein olisi kuntien toimivallan lisääminen. Kunnille on annettava riittävä valtuus itse päättää oman kuntansa alueella mikroliikkumispalveluratkaisuista. Paras tieto on paikallisella tasolla liikkumisen ja liikkumispalveluiden nykytilasta, toimivuudesta ja kehittämistarpeista.

Helsingin nykyinen kaupunkipyöräjärjestelmä on ollut käytössä vuodesta 2016 ja järjestelmä on ollut käyttöönotosta asti erittäin suosittu palvelu. Helsingin kaupungin tavoitteena on kasvattaa pyöräilyn osuutta, johon myös kaupunkipyöräpalvelu omalta osaltaan vastaa. Kaupunkiliikenneyhtiö edellyttää, että kuntien mahdollisuuksia hankkia tai tarjota kaupunkipyöräpalvelua tai muita mikroliikkumispalveluja omana toimintanaan ei saa heikentää tai rajoittaa. Kaupunkipyöräpalvelulla on merkittävä rooli etenkin joukkoliikenteen ja kestävien matkaketjujen osana. Kunnilla tulee myös säilyä mahdollisuus priorisoida kaupunkitilaa järjestämänsä palvelun käyttöön, eli kaupunkipyöräasemille tulee jatkossakin voida varata tilaa katutilassa.

Sähköajoneuvon ja polkupyörän kuljettamiselle ehdotettu promilleraja 0,5 toisi arviomuistion mukaan parannuksia muun muassa tieliikenteen kokonaisturvallisuuteen ja yhdenmukaistaisi ajoneuvoliikenteen promillerajakäytännön. Kaupunkiliikenneyhtiö pitää promillerajan asettamista perusteltuna sekä konkreettisena keinona parantaa liikenneturvallisuutta.

Kaupunkiliikenneyhtiö toteaa, että koulutuksen ja tiedotuksen lisääminen liikennesäännöistä sekä pyöräilykasvatus ja asennevaikuttaminen ovat niin ikään tärkeitä keinoja turvallisuuden parantamiseksi.

3. Puuttuuko arviomuistiossa käsitellyistä ratkaisuvaihtoehdoista jokin olennaiseksi katsomanne ratkaisuvaihtoehto? Millainen tämä ratkaisuvaihtoehto olisi?

Kaupunkiliikenneyhtiö toteaa, että arviomuistiossa on hyvin huomioitu erilaiset ratkaisuvaihtoehdot. Esitetyt ratkaisuvaihtoehdot eivät kuitenkaan tarjoa tehokkaita keinoja sähköpotkulautapalveluiden määrän ja laadun sääntelyyn. Kaupunkiliikenneyhtiö painottaa, että sähköpotkulautojen määrään hallinnointiin tarvitaan lisätoimia.

4. Mikä on näkemyksenne luvussa 7 esitetystä liikenne- ja viestintäministeriön arviosta? Tulisiko arviota täydentää joillain tavalla?

Kaupunkiliikenneyhtiö toteaa, että ratkaisuvaihtoehdot ovat pääosin kannatettavia. Ehdotetuilla muutoksilla ei kuitenkaan pystytä jatkossakaan puuttumaan yhteen keskeisimpään ongelmaan eli yhteiskäyttöisten sähköpotkulautojen liialliseen määrään.

Verrattuna esimerkiksi sähköpotkulautoihin kaupunkipyöräpalvelu tarjoaa terveellisen ja edullisen tavan liikkua. Kaupunkiliikenneyhtiö toteaa, että toimenpiteiden vertailussa tulisi huomioida yhteiskuntataloudelliset vaikutukset, esimerkiksi kaupunkipyöräpalveluiden myönteiset vaikutukset muun muassa ihmisten fyysiseen aktiivisuuteen ja sitä kautta yhteiskunnan ja terveydenhuollon kustannuksiin. Lisäksi asemallisen kaupunkipyöräjärjestelmän hyödyt perustuvat etenkin pyörien selkeään, harkittuun ja turvalliseen sijoitteluun katutilassa.

5. Mitä muuta haluaisitte lausua arviomuistiosta ja sen sisällöstä?

Kaupunkiliikenneyhtiö pitää tärkeänä, että mikroliikkumisen nykytilanteeseen ja siihen liittyviin haasteisiin pyritään löytämään ratkaisuja liikenneturvallisuuden parantamiseksi kaikkien tienkäyttäjien osalta.

Salovaara Jaakko
Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy - Talous- ja
toiminnanohjausyksikkö